

 APSTIPRINU
Transporta nelaimes gadījumu un
incidentu izmeklēšanas biroja
direktors I.A.Gaveika
Rīgā, 2016. gada 10. jūnijā

Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojs

Publiskais pārskats

2015. gads

1. Pamatinformācija

1.1. Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas biroja (turpmāk arī – Birojs) statuss

Birojs ir satiksmes ministra pārraudzībā esoša tiešās pārvaldes iestāde. Saskaņā ar 2006. gada 12. decembra Ministru kabineta rīkojumu Nr. 953 „Par smagu dzelzceļa avāriju izmeklēšanas institūciju” Aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojam pievienoja smagu dzelzceļa avāriju izmeklēšanas funkciju, kuru tas sāka pildīt ar 2007. gada 1. aprīli, kā rezultātā tika mainīts nosaukums „Aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojs” uz „Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojs”. No 2011. gada 1. jūnija saskaņā ar Jūrlietu pārvaldes un jūras drošības likumu Birojs veic jūras negadījumu un incidentu izmeklēšanu. Biroja darbības mērķis ir valsts pārvaldes funkcijas īstenošana aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu, dzelzceļa satiksmes negadījumu un jūras negadījumu un incidentu izmeklēšanas jomā.

Biroja darbību nosaka Ministru kabineta 2005. gada 20. decembra noteikumi Nr. 973 “Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas biroja nolikums”.

Biroja izmeklētāji savu darbu veic, ievērojot starptautiskos normatīvos aktus un nacionālos normatīvos aktus, kas regulē civilās aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanu, dzelzceļa satiksmes negadījumu izmeklēšanu un jūras negadījumu izmeklēšanu.

Saskaņā ar Likuma par budžetu un finanšu vadību Pārejas noteikumu 46. punktu Birojs no 2010. gada 1. janvāra ir no valsts budžeta nefinansēta iestāde. Birojs finansējumu saņem normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā no ieņēmumiem par aeronavigācijas pakalpojumiem, no dzelzceļa infrastruktūras finansējuma un no VAS „Latvijas Jūras administrācija” līdzekļiem, kuri saskaņā ar Ministru kabineta noteiktajiem izcenojumiem gūti par valsts pārvaldes uzdevumu ietvaros sniegtajiem maksas pakalpojumiem.

1.2 Biroja darbības virzieni

Saskaņā ar likumu „Par aviāciju” un Ministru kabineta 2011. gada 31. maija noteikumiem Nr. 423 „Civilās aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas kārtība” Birojs:

1. izmeklē civilās aviācijas nelaimes gadījumus, nopietnus incidentus un, ja tas nepieciešams lidojumu drošības uzlabošanai, arī incidentus;

2. izstrādā rekomendācijas civilās aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu cēloņu novēršanai turpmākajā civilās aviācijas darbībā;
3. ziņo Satiksmes ministrijai par Latvijas Republikas teritorijā un citās valstīs notikušajiem civilās aviācijas nelaimes gadījumiem un incidentiem;
4. ziņo ieinteresēto valstu civilās aviācijas institūcijām, personām un Starptautiskās civilās aviācijas organizācijai par Latvijas Republikas teritorijā notikušajiem civilās aviācijas nelaimes gadījumiem un incidentiem.

Birojs analizē nelaimes gadījumu un incidentu cēloņus, kā arī sistematizē un uzglabā informāciju par visiem civilās aviācijas nelaimes gadījumiem un incidentiem, kuros iesaistīti Latvijas Republikas Civilo gaisa kuģu reģistrā reģistrētie gaisa kuģi.

Saskaņā ar Dzelzceļa likumu, 2010. gada 26. oktobra Ministru kabineta noteikumiem Nr. 999 „Dzelzceļa satiksmes negadījumu klasifikācijas, izmeklēšanas un uzskaites kārtība” Birojs:

1. organizē, veic un kontrolē smagu dzelzceļa avāriju un nopietnu negadījumu, pēc kuriem dzelzceļa ritošais sastāvs ir svītrojams no inventāra parka, izmeklēšanas darbības;
2. izstrādā ieteikumus līdzīgu smagu dzelzceļa avāriju un nopietnu negadījumu novēršanai nākotnē;
3. ziņo Satiksmes ministrijai par Latvijas Republikas teritorijā notikušajām smagajām dzelzceļa avārijām un nopietniem negadījumiem;
4. par avārijas izmeklēšanas gaitu regulāri informē Valsts dzelzceļa tehnisko inspekciju, dzelzceļa satiksmes negadījumā iesaistīto dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāju, pārvadātāju, cietušos un to radniekus, bojātās mantas īpašniekus, ražotājus, attiecīgos avārijas dienestus, personāla un lietotāju pārstāvjus.

Birojs analizē dzelzceļa satiksmes negadījumu cēloņus, kā arī sistematizē un uzglabā informāciju par visiem Biroja izmeklētajiem smagajām dzelzceļa satiksmes negadījumiem.

Saskaņā ar Jūrlietu pārvaldes un jūras drošības likumu un Ministru kabineta 2011. gada 12. jūlija noteikumiem Nr. 561 „Jūras negadījumu un jūras incidentu izmeklēšanas kārtība” Birojs:

1. veic jūras negadījumu un jūras incidentu izmeklēšanu kuģošanas drošības jomā;
2. izstrādā drošības rekomendācijas līdzīgu jūras negadījumu novēršanai nākotnē;
3. lai novērstu līdzīgus jūras negadījumus un incidentus, papildus izmeklēšanai Birojs var veikt arī ar kuģošanas drošību saistītu datu vākšanu un teorētisku analīzi.

2. Biroja finanšu resursi un darbības rezultāti

Saskaņā ar likuma „Par aviāciju” 5. panta ceturto daļu Birojs aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas jomā tiek finansēts no ieņēmumu daļas par aeronavigācijas pakalpojumiem Rīgas lidojumu informācijas rajonā, kā arī saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem par aeronavigācijas pakalpojumu maksas sadales kārtību. Saskaņā ar Dzelzceļa likuma 33.¹ panta piekto daļu Birojs dzelzceļa satiksmes negadījumu izmeklēšanas jomā tiek finansēts no dzelzceļa infrastruktūras finansējuma. Saskaņā ar Jūrlietu pārvaldes un jūras drošības likuma 8.¹ panta otro daļu Biroju jūras negadījumu un jūras incidentu izmeklēšanas jomā finansē no

Latvijas Jūras administrācijas līdzekļiem, kuri saskaņā ar Ministru kabineta noteiktajiem izcenojumiem gūti par valsts pārvaldes uzdevumu ietvaros sniegtajiem maksas pakalpojumiem, un citiem pašu ieņēmumiem.

2014. gada 29. oktobrī ar Ministru kabineta rīkojumu Nr. 617 „Par Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas biroja 2015. gada budžeta apstiprināšanu” tika apstiprināti Biroja budžeta ieņēmumi un izdevumi 454 843 *euro* apmērā.

2015. gada 19. maijā, pamatojoties uz Likuma par budžetu un finanšu vadību 6.¹ panta piekto daļu, ar grozījumiem Biroja budžeta izdevumu daļa tika palielināta par maksas pakalpojumu un citu pašu ieņēmumu atlikumu uz 2015. gada 1. janvāri 96 780 *euro* apmērā.

2015. gada 30. septembrī ar grozījumiem Biroja budžeta ieņēmumi tika samazināti par 1018 *euro*, t.i., līdz 453 825 *euro* (tika koriģēts atbilstoši faktiskajam dzelzceļa infrastruktūras finansējuma apjomam 2014. gadā) un izdevumi līdz 550 605 *euro*.

2014. gada 1. augustā Satiksmes ministrija ar Biroju bija noslēgusi Sadarbības līgumu par nodrošināšanu ar ekspertiem Biroja kompetences ietvaros Latvijas prezidentūras Eiropas Savienības Padomē sagatavošanas un norises laikā. Šā Līguma rezultātā Biroja finansējums palielinājās līdz 458 463 *euro*.

Biroja darbības nodrošināšanai 2015. gadā tika izlietoti 380 982 *euro*, no tiem atlīdzībai 277 774 *euro*, precēm un pakalpojumiem 96 097 *euro* un kapitālieguldījumiem 7 111 *euro*.

Finansējums un tā izlietojums 2015. gadā:

Nr.p.k.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā (euro)	
			apstiprināts ar rīkojumu	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	445 946	453 825	458 463
1.1	dotācijas	0	0	0
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	445 946	453 825	458 463
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	0	0	0
1.4.	ziedojumi un dāvinājumi	0	0	0
2.	Izdevumi (kopā)	385 642	550 605	380 982
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	371 324	504 439	373 871
2.1.1.	kārtējie izdevumi	371 324	504 439	373 871
2.1.2.	procentu izdevumi	0	0	0
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	0	0	0
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	0	0	0
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti	0	0	0
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	14 318	46 166	7 111

Birojs 2015. gadā aviācijas jomā ir pabeidzis četru aviācijas nelaimes gadījumu izmeklēšanu un četru nopietnu aviācijas incidentu izmeklēšanu :

- 1) nopietns aviācijas incidents ar gaisa kuģi Bombardier DHC-8-403, YL-BAJ, kas notika 2013. gada 13. oktobrī;
- 2) aviācijas nelaimes gadījums ar gaisa kuģi PITTs PS-2B, reģistrācijas Nr. YL-CCU, kas notika 2014. gada 8. maijā Liepājas lidostā;
- 3) aviācijas nelaimes gadījums ar gaisa kuģi „JODEL D18 SOVEREIGN”, bez reģistrācijas numura, kas notika 2014. gada 25. jūnijā Jelgavas pilsētas teritorijā;
- 4) nopietns aviācijas incidents, kas notika 2014. gada 1. septembrī Rīgas lidostā ar gaisa kuģiem Boeing B763 un Bombardier DH8D;
- 5) aviācijas nelaimes gadījums ar gaisa kuģi „FK9 MARK IV”, reģistrācijas numurs YL-AWP, kas notika 2014. gada 20. septembrī Jaunlaicenes pagastā, Alūksnes novadā;
- 6) nopietns aviācijas incidents, kas notika 2014. gada 11. oktobrī Rīgas lidostā ar gaisa kuģiem Boeing B735 un Piper 34L;
- 7) nopietns aviācijas incidents, kas notika 2014. gada 15. novembrī ar gaisa kuģiem Bombardier DH8D, un ATR-72-500;
- 8) aviācijas nelaimes gadījums ar gaisa kuģi IN-2, reģistrācijas numurs YL-XIN, kas notika 2014. gada 28. decembrī Novadnieku pagastā, Saldus novadā.

Birojs 2015. gadā aviācijas jomā uzsāka viena nopietna aviācijas incidenta izmeklēšanu, bet vēlāk, izvērtējot visus apstākļus, tas tika klasificēts kā incidents un nodots izskatīšanai Civilās aviācijas aģentūrai.

Dzelzceļa jomā 2015. gadā Birojs pabeidza izmeklēt divus nopietnus dzelzceļa satiksmes negadījumus:

- 1) kravas vilciena Nr.2134 vagonu nobraukšana no sliedēm 2014. gada 20. jūnijā uz Mangaļu stacijas Ziemeļblāzmas parkam pievienotā SIA „Statoil Fuel & Retail Latvia” un SIA „Neste Latvija” pievedceļā;
- 2) nelaimes gadījums ar cilvēku ritošā sastāva kustības laikā 2014. gada 7. septembrī Šķirotavas stacijā.

Papildus 2015. gadā dzelzceļa nodaļa veica piecas sākotnējās negadījumu izvērtēšanas. Visos gadījumos tika pieņemts lēmums neuzsākt pilnu izmeklēšanu, jo šajos negadījumos netika konstatēta nelabvēlīga ietekme uz vilcienu kustības drošību.

2015. gadā Birojs saņēma 24 ziņojumus par jūras negadījumiem. No tiem 18 bija negadījumi ar tirdzniecības kuģiem, 4 negadījumi ar jahtām un 2 negadījumi darba vietās uz zvejas kuģiem. Visos gadījumos notika negadījumu sākotnēja izmeklēšana/izvērtēšana, t.i., visu pieejamo datu vākšana un analīze un sadarbība ar birojiem Dānijā, Norvēģijā, Turcijā, Zviedrijā, Maltā, Krievijā, kā arī sadarbība ar Latvijas Ārlietu ministriju, Valsts policiju, kuģu ISM kompānijām Latvijā un ārvalstīs (atkarībā no kuģu karoga).

3. Biroja personāls

2015. gadā Birojā bija desmit amatu vietas: deviņas ierēdņa vietas un viena darbinieka amata vieta. Biroja darbinieku vidējais vecums pārskata gadā bija 50 gadi. Birojā strādā 8 vīrieši un 2 sievietes.

Biroja darbinieku sadalījumu pa vecuma grupām 2015.gadā

Vecums (no - līdz)	Skaitis
20-35	1
36-50	6
51 un vairāk	3

Visiem Biroja darbiniekiem bija augstākā izglītība. Septiņiem biroja darbiniekiem bija augstākā tehniskā izglītība aviācijas, dzelzceļa un jūrmniecības jomā un trijiem darbiniekiem – augstākā izglītība sociālās zinātnēs.

Biroja personāla apmācība un kvalifikācijas paaugstināšana 2015.gadā

Biroja struktūrvienība	KURSI	MĀCĪBU VIETA	SKAITS
<i>ANGIIN izmeklētāji</i>	Aviācijas nelaimes gadījumu izmeklēšanas kursi	Dienviņkalifornijas Drošības institūta organizētie izmeklētāju kursi „Izmeklēšanas vadīšana”, ASV	1
<i>ANGIIN* izmeklētāji</i>	Aviācijas nelaimes gadījumu izmeklēšanas kursi	Eiropas Civilās aviācijas drošuma izmeklēšanas iestāžu tīkla (ENCASIA) mācību seminārs, Portugāle	1
<i>ANGIIN izmeklētāji</i>	Aviācijas nelaimes gadījumu izmeklēšanas kursi	Rolls Royce kursi “Lielo turbodzinēju iepazīšana un izmeklēšana”, Lielbritānija	1
<i>DzAIN** izmeklētāji</i>	Dzelzceļa avāriju izmeklēšanas kursi	Dzelzceļa pārvadājumu sistēmas drošība, ASV	1
<i>JNIN*** izmeklētāji</i>	Jūras negadījumu izmeklēšanas kursi	IMO Pasaules Universitātes Baltijas reģiona jūras negadījumu izmeklētāju specializētie apmācības kursi, Zviedrija	2
<i>JNIN*** izmeklētāji</i>	Jūras negadījumu izmeklēšanas kursi	Dienviņkalifornijas Drošības institūta kursi “Cilvēka faktors”, ASV	1

* - *ANGIIN* – Aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas nodaļa,

** - *DzAIN* – Dzelzceļa avāriju izmeklēšanas nodaļa

***JNIN – Jūras negadījumu izmeklēšanas nodaļa

4. Komunikācija ar sabiedrību

Birojs savā interneta mājaslapā ievieto nobeiguma ziņojumus par aviācijas nelaimes gadījumu un nopietnu incidentu izmeklēšanu, nobeiguma pārskatus par izmeklētājiem dzelzceļa satiksmes negadījumiem, izmeklēšanas ziņojumus par izmeklētājiem jūras negadījumiem un incidentiem, publiskos pārskatus, kā arī informāciju par Biroja budžeta izlietojumu, nodarbināto skaitu un darba samaksu.

Caur Biroja interneta mājaslapu ikviena persona var uzdot jautājumus, uz kuriem tiek sniegtas atbildes.

5. Plāni nākamajam gadam

Saskaņā ar ICAO audita ziņojumā norādīto būs nepieciešams veikt grozījumus 2011. gada 31. maija Ministru kabineta noteikumos Nr.423 „Civilās aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas kārtība”, lai atbilstu 1944. gada 7. decembra Konvencijas par starptautisko civilo aviāciju 13. Pielikuma prasībām. Saskaņā ar EMSA veiktā Audita par 2009/18/EK Direktīvas ieviešanu nacionālajos normatīvajos aktos būs nepieciešams veikt grozījumus 2011. gada 12. jūlija Ministru kabineta noteikumos Nr. 561 “Jūras negadījumu un jūras incidentu izmeklēšanas kārtība”.

Turpināt Biroja izmeklētāju teorētisko apmācību un praktisko sagatavotību, lai varētu paaugstināt nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas kvalitāti un paaugstināt drošību aviācijas, dzelzceļa un jūras transporta jomās. Turpināt aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas nodaļas, dzelzceļa avāriju izmeklēšanas nodaļas un jūras negadījumu un jūras incidentu izmeklēšanas nodaļas aprīkojuma papildināšanu, lai nodrošinātu pienācīgu izmeklēšanas kvalitāti.

Turpināt Aviācijas nelaimes gadījumos cietušo gaisa kuģu atlūzu uzglabāšanas angāra aprīkojuma uzlabošanu un apgādi 2016. gadā, kā arī izmeklētāju darba apģērbu un individuālo aizsardzības līdzekļu iegādi, lai nodrošinātu augstu darba aizsardzību biroja izmeklētājiem.

2016.gadā Birojā tiks veikts Eiropas Dzelzceļa aģentūras (ERA) audits par Dzelzceļa drošības izvērtējumu Latvijā, tajā skaitā nacionālās izmeklēšanas iestādes (Birojs) izvērtējumu.